

Astra Salvensis, an IV, număr 7, 2016

119-141), modului în care a înțeles, interpretat și aplicat Charta ONU (pp. 142-155, pp. 156-190), contribuția sa în medierea crizei congoleze (pp. 193-239; pp. 280-304) și a altor probleme din spațiul african (pp. 240-299; pp. 536-560) și nu numai (pp. 561-576), modul în care a știut să consolideze relațiile instituției pe care o reprezenta cu conducătorii altor organizații internaționale (pp. 341-363), dar și contribuția sa la regândirea diplomației internaționale și a rolului statelor care participau la consolidarea ei (pp. 437-507).

La final, din dorința de a-i aduce pe cititori mai aproape de diplomatul suedez și a-i face să-l cunoască nu doar prin prisma evocărilor și a interpretărilor altora, ci și a propriilor sale gânduri și texte, editorii oferă un raport al său, citit la ultima Adunare Generală a ONU, la care acesta va participa (p. 579-596), și o adresă lecturată cu prilejul aceleiași manifestări, la recepția dedicată staff-ului instituției.

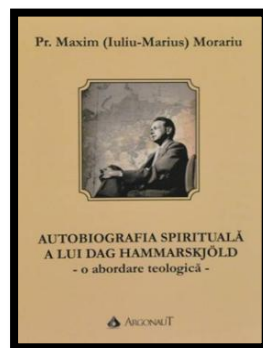
Lucrarea intitulată: *Peace Diplomacy, Global Justice and International Agency. Rethinking Human Security and Ethics in the Spirit of Dag Hammarskjöld*, se constituie așadar, după cum am încercat să arătăm și în prezentarea de față, atât într-un omagiu adus diplomatului suedez și contribuției lui la stabilirea și consolidarea păcii prin intermediul diplomației, cât și într-o readucere în atenție a unor idei perene pentru diplomația internațională, etică și spiritualitate, de paternitate hammarskjöld-iană, ce s-au dovedit foarte importante pentru peisajul diplomatic și cel politic contemporan.

Iuliu-Marius MORARIU

Maxim (Iuliu-Marius) Morariu, *Autobiografia spirituală a lui Dag Hammarskjöld. O abordare teologică*, Cluj-Napoca, Editura Argonaut, 2016, 145 p.:

Cartea este dedicată unui personaj public-Daj Hammarskjöld, care a îndeplinit, între altele, funcția de secretar-general al ONU în perioada 1954-1961, fiind cel de-al doilea în această funcție al acestui organism internațional.

Preotul Maxim Morariu își începe lucrarea dedicată acestui subiect incitant cu prezentarea evoluției autobiografiilor spirituale ca gen literar. Se constată că genul respectiv a avut perioade de înflorire și de regres în funcție de evoluția gustului

cititorilor spre introspecție sau spre cotidian, gust determinat de elemente sociale, economice, politice. În spațiul ecleziastic, spune autorul, genul literar respectiv a fost cultivat cu precădere în mediile protestante, în care operele respective conțin elemente prin care se pot determina poziția în spațiu și timp a autorului, informații de natură economică, socială, politică, pe când în spațiul ortodox aceste referiri sunt evitate din dorința autorilor de a nu cădea în păcatul trufiei.

Concepția spirituală a lui Dag Hammarskjöld este amplu prezentată într-o lucrare descoperită postum *Markings*. Născut la data de 29 iulie 1905 la Jonkoping, în Suedia, cu numele întreg Dag Hjamar Carl Hammarskjöld, este fiul omului politic suedez Hjalmar și a soției acestuia Agnes. De la părinți copilul preia setul de valori morale și spirituale pentru care va milita întreaga viață: dreptate, sacrificiu, slujirea celorlalți, morală strictă și o profundă religiozitate. Toate aceste reperi morale, alături de o viață de familie exemplară, unită au determinat trăsăturile viitorului diplomat. În 1925, la vârsta de 20 de ani obține licența în istoria artei, în 1928 licența în filosofie, iar în 1930 licențele în drept și economie. În 1933 obține titlul de doctor în economie al Universității din Amsterdam. Devine apoi doctor al Universității din Stockholm, unde va fi și conferențiar în cadrul catedrei de economie politică. Dobândește o mare cantitate de informații culturale, vorbind pe lângă limba maternă germana, franceza, engleza, latina și greaca. În 1935 este secretar al Băncii Naționale a Suediei, iar în 1936 subsecretar permanent la Ministerul Finanțelor. În perioada 1941-1948 este guvernator al Băncii Naționale a Suediei. Pe lângă aceste însărcinări instituționale a desfășurat activități de cercetare în domeniul economic, a participat în calitate de delegat al Suediei la Conferința de la Paris, unde s-au stabilit criteriile de implementare ale planului Marshall, iar în 1948 a fost conducătorul delegației suedeze la Conferința pentru Organizarea Cooperării Economice în Europa. De menționat pentru profilul acestei personalități este faptul că nu a făcut parte niciodată dintr-un partid politic. A desfășurat și o intensă activitate politică și diplomatică, având legături de prietenie cu dramaturgul Eugene O'Neill și scriitorii Alexis Leger și Saint John Perse. În 7 aprilie 1954 este ales secretar-general al Națiunilor Unite. În activitatea diplomatică a mediat o serie de crize: a Suezului, Libanului, algeriană, congoleză, care fără intervențiile sale ar fi putut afecta stabilitatea internațională. Reversul intervențiilor sale a fost nepopularitatea lui în fața liderului sovietic Nikita Hrușciiov, a clasei politice franceze (în cazul Algeriei), a clasei politice engleze (în criza Suezului). Prin intervenția lui a eliberat 15 piloți americani deținuți în

China, care au fost doborâți în războiul din Coreea, când diplomația americană nu vedea nici o soluție. În 1961 este victima unui accident aviatic, în Rhodesia de Nord, unde încerca să medieze un conflict intern. Pentru întreaga activitate Dag Hammarskjöld a primit postum premiul Nobel pentru pace.

Autobiografia spirituală a diplomatului suedez este intitulată *Markings* și cuprinde însemnările acestuia din perioada 1925-1961. Stilistic lucrarea este un amestec de povestiri, maxime, poezie, narațiuni, monologuri și descrieri. Din anii 1950 apar referiri teologice cu teme tratând moartea, fericirea, smerenia, bunăcuviința sau perseverența. Cei care influențează gândirea diplomatului suedez sunt misticii apuseni: Tomad'Aquino, Toma de Kemphis, Meister Eckhart și Sfânta Tereza de Avilla. Pentru el, reprezentarea iadului este rutina de fiecare zi, cu neîmplinirile și necazurile cauzate. Comentând referirile la prietenie, părintele Maxim Morariu subliniază: *„Prietenia transcende granițele exprimabilului în cuvinte, fiind o formă de manifestare sinesteziică a relației cu celălalt. Altfel spus, nu cuvintele sunt cele care primează într-o prietenie, ci sinceritatea relației cu celălalt, gândul bun pe care un prieten îl are față de celălalt pe care îl definește prin intermediul aceleiași sintagme și tot cumulusul de fapte și trăiri prin care se exprimă acesta... De cele mai multe ori cuvintele pot lipsi, faptele sunt cele care vorbesc în locul lor... Când cuvintele nu transpun cu sinceritate o stare a sufletului nu sunt de nici un folos”*. Prin multilateralitatea culturii sale Dag Hammarskjöld se înscrie în curentul spiritual ce promovează valori umane eterne, aplicat unui prezent tot mai complex în continuă transformare. Viziunea extrem de largă asupra omenirii și problemelor ei, favorizată atât de nivelul cultural al individului cât și de funcțiile publice exercitate, îi dă posibilitatea autorului acestor rânduri să filozofeze asupra unor situații extrem de complexe. Gândirea sa creștină izvorăște din surse de spiritualitate diferită, fără a se încadra dogmatic în nici un curent religios. Exercițiile de spiritualitate au fost atât temeiul vieții sociale a lui Dag Hammarskjöld, cât și concluziile pe care le-a sintetizat acesta din deosebita lui experiență de viață. Vorbind despre iertare, diplomatul menționează: *„Iertarea este răspunsul dat visului despre miracol al unui copil, prin care ceea ce a fost spart devine întreg, iar ceea ce a fost murdărit devine din nou curat. Iertarea rupe lanțul cauzalității, pentru ca cel care te iartă-din iubire-ia asupra lui consecințele lucrului făcut de tine. De aceea iertarea cuprinde întotdeauna și un sacrificiu”*. Din exemplele culese, părintele Maxim Morariu lasă să se întrevadă că toate aceste precepte teologice au fost aplicate în viața de zi cu zi a diplomatului suedez. Analizând sintetic „însemnările” el constată că referirile la concepte biblice se intensifică odată cu trecerea anilor,

Astra Salvensis, an IV, număr 7, 2016

Hammerskjöld privind lumea prin „ochii lui Hristos”, raportându-se la ea cu dragoste și bunăvoință, că trăirile interioare ale diplomatului suedez se aseamănă până la contopire cu cele ale unor mari personalități ale creștinismului, deși viața publică a celui dintâi este complet diferită de condițiile monahale sau ale asceților creștini.

Subliniind caracterul pluralent al „însemnărilor” părintele Maxim Morariu precizează: „*stările lui interioare îl înscriu, în ciuda apartenenței confesionale la spațiul protestant, între marii mistici ai secolului XX. Personalitatea lui se cere descoperită și valorificată în spațiul răsăritean și în cel românesc deopotrivă, cunoașterea vieții și activității lui oferind multiple beneficii și deschizând noi punți de dialog*”. Ca o concluzie a acestei lucrări ar putea fi și aceea că marile spirite transcend granițele confesiunilor, lăsând în urma lor dăre de lumină în evoluția umanității.

Ioan OPINCARIU

Nojoud Ali, Delphine Minoui, *Nojoud, divorțată la 10 ani*, București, Editura Corint, 2016, 176 p.:

În colecția *Istorie* a editurii Corint a fost lansată o carte care face parte dintr-o serie de mai multe volume dedicate unor diferite aspecte privitoare la Orientul Mijlociu. Volumul intitulat *Nojoud, divorțată la 10 ani*, care face parte din aceeași colecție, reușește și el să aducă noi informații privitoare la acest spațiu, dar mai cu seamă despre Yemen, o țară care, probabil, celor mai mulți dintre noi, nu ne spune nimic.

Nojoud, tânăra care este eroina acestei cărți s-a născut în sânurile unei familii care avea mulți copii (situație tipică în această țară). Tatăl acesteia avea două soții și reușea să-și hrănească familia din produsele obținute de la oile pe care le deținea. În urma unui conflict cu locuitorii satului din în care trăia, familia se vede nevoită să părăsească respectiva localitate, luând drumul capitalei Sana'a. Acolo lucrurile aveau să fie extrem de dure pentru această familie, care trăia, de multe ori, doar din cerșit. Mult mai dificilă avea să fie destinul lui Nojoud. În condițiile în care familia ei trăia de pe o zi pe alta, ea este măritată forțat cu un om care avea 30 de ani, deci avea de trei ori vârsta ei. Această situație este mult mai des întâlnită decât ne-am așteptat, sărăcia dar și tradiția fiind motivele principale care-i fac pe

